

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3626

Vragen van de leden **Brekelmans** en **Valstar** (beiden VVD) aan de Ministers van Defensie en van Buitenlandse Zaken over *het artikel ««You don't survive that»: Ukraine sappers dice with death to clear Russian mines»* (ingezonden 17 augustus 2023).

Antwoord van Minister **Ollongren** (Defensie) mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 13 september 2023).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel ««You don't survive that»: Ukraine sappers dice with death to clear Russian mines»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de analyse dat de aanwezigheid van grote aantallen landmijnen op dit moment een van de voornaamste obstakels voor het Oekraïense offensief is?

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Welke stappen zijn er in dit kader al gezet of in gang gezet om uitvoering te geven aan de motie van de leden Brekelmans en Sjoerdsma (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2680) over een voortvarend plan voor ophoging van de productie en levering van operationele ondersteuningssystemen, en daarvan in het bijzonder systemen voor ontminning?

Antwoord 3

Het kabinet geeft zo veel mogelijk gehoor aan de Oekraïense verzoeken tot de levering van (aanvullende) mijnruimsystemen, in lijn met motie Brekelmans en Sjoerdsma. Nederland heeft al detectoren, *Bozena*- en *Scan Jack* mijnruimsystemen, *Man Portable Line Charges* voor mijn-doorbraak,

¹ The Guardian, 13 augustus 2023, ««You don't survive that»: Ukraine sappers dice with death to clear Russian mines» (<https://www.theguardian.com/world/2023/aug/13/ukraine-sappers-mine-clearers-russia-war>).

mijn-ploegen en rollers voor gebruik in combinatie met de pantservoertuigen en verdere mijnruim uitrusting geleverd en zal in de nabije toekomst aanvullende capaciteiten op het gebied van mijnbestrijding leveren. Defensie verkent met de industrie de levering van aanvullende en innovatieve capaciteiten op dit gebied. Het kabinet blijft zich, conform de genoemde motie, maximaal inzetten om Oekraïne de militaire steun te leveren die nodig is. Nederland doet dat samen met een brede coalitie van internationale partners.

Vraag 4

Deelt u de analyse dat kapitale ontminningssystemen (zoals genietanks) die weliswaar capabel zijn maar niet in grote aantallen kunnen worden geleverd, niet per se het meest geschikt zijn voor de Oekraïense manier van optreden die vaak bestaat uit een hoeveelheid verspreide aanvallen op compagnie- of bataljonsniveau?

Antwoord 4

Defensie levert diverse capaciteiten voor mijndoorbraak passend bij de (operationele) Oekraïense behoefte zoals die door Oekraïne worden aangegeven bij het *International Donor Coördination Center* (IDCC). Zoals bij iedere levering is de Oekraïense behoefte leidend. Oekraïne geeft aan behoefte te hebben aan zowel kapitale ontminningssystemen als andere capaciteiten op dit gebied.

Vraag 5

Deelt u de analyse dat er hierom een grote behoefte voor Oekraïne is aan kleine en goedkope ontminningssystemen die door infanterie kunnen worden gebruikt en die relatief makkelijk te produceren zijn, vergelijkbaar met hoe drones in de oorlog worden gebruikt? Deelt u daarnaast de analyse dat vergelijkbare systemen van nut kunnen zijn om bijvoorbeeld bevoorrading of afvoer van gewonden te vergemakkelijken in gebieden die nog niet geheel ontmijnd zijn?

Antwoord 5

Ja, zie het antwoord op vraag 3 en 4.

Vraag 6

Deelt u de mening dat de ontwikkelingen die in Oekraïne gaande zijn, zoals lokale ontwikkeling van ontminningsvoertuigen en goedkope onbemande voertuigjes gestimuleerd en ondersteund dienen te worden? Hoe kunnen de Nederlandse Staat of Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen helpen met deze ontwikkeling, en hoe wordt daarop ingezet?²

Antwoord 6

Ja. Het is positief dat Oekraïne de benodigde capaciteiten op het vlak van ontminning zelf ontwikkelt. De inzet van het kabinet is erop gericht zo goed mogelijk aan de Oekraïense behoefte te voldoen. Dat omvat ook waar mogelijk het ondersteunen van Oekraïense productiecapaciteit. Naast bijdragen aan ontminning voor militaire doeleinden, levert Nederland ook een bijdrage aan humanitaire ontminning in bevrijde gebieden, gericht op het ruimen van achtergebleven mijnen en oorlogsexplosieven. Via een bijdrage aan *United Nations Development Programme* (UNDP) wordt waar mogelijk ingezet op aankoop van materieel in Oekraïne zelf. Daarnaast heeft Nederland een bijdrage geleverd aan ontwikkeling en gebruik van eenvoudige innovatieve drone technologie, waarmee in eerste testen door de *State Emergency Service* van Oekraïne een veelvoud aan mijnen kon worden gedetecteerd vergeleken met de gebruikelijke technische methoden.

² Militarnyi, 8 augustus 2013, «Ukrainian manufacturers are ready to produce mine clearance equipment» (<https://mil.in.ua/en/news/ukrainian-manufacturers-are-ready-to-produce-mine-clearance-equipment/>) – Reuters, 13 juli 2023, «Ground vehicles are the new frontier in Ukraine's drone war» (<https://www.reuters.com/world/europe/ground-vehicles-are-new-frontier-ukraines-drone-war-2023-07-13/>) – NOS, 14 augustus 2023, «Deze omgebouwde graafmachine verslindt mijnen in Oekraïne» (<https://nos.nl/video/2486628-deze-omgebouwde-graafmachine-verslindt-mijnen-in-oekraïne>).

Vraag 7

Hoe vindt er op dit moment internationale financiering van dergelijke initiatieven plaats vanuit internationale instrumenten zoals het International Fund for Ukraine en de EU-instrumenten European defence industry reinforcement through common procurement act (EDIRPA) en Act in Support of Ammunition Production (ASAP)? Zijn deze instrumenten ook toegankelijk voor Oekraïense productie van innovatieve methoden om een antwoord te bieden op het probleem van de Russische mijnen?

Antwoord 7

De internationale financiering van dit soort innovatie geschiedt onder andere door de bovenstaande initiatieven, waarbij bijvoorbeeld *het International Fund for Ukraine* (IFU) toegankelijk is voor Oekraïense deelname. De EU-instrumenten richten zich in de eerste plaats op het vergroten van de productiecapaciteit van de Europese defensie-industrie (ASAP) en het bevorderen van gemeenschappelijke aanschaf van capaciteiten door lidstaten (EDIRPA) en zijn zodoende niet toegankelijk voor Oekraïense deelname.

Vraag 8

Hoe is Nederland van plan zich in te zetten om het Oekraïense antwoord op de landmijnen effectiever te maken en de toegang tot financiering van innovatieve oplossingen die zowel in als buiten Oekraïne geproduceerd worden te vergroten?

Antwoord 8

Zie ook het antwoord op vraag 3. Het kabinet zet zich doorlopend in om aan de Oekraïense operationele behoefte te voldoen. Zo ook op het gebied van mijnbestrijding.